

Odborný webcast č. 3: Práva a povinnosti pacientů a zdravotnických pracovníků

У цьому короткому відео ми продовжимо огляд важливої інформації для надання медичних послуг у Чеській Республіці відповідно до чинного законодавства про охорону здоров'я, а саме Закону № 372 з 2011 року - скорочена назва Закон про медичні послуги. Зосередимося ми зокрема на короткому огляді прав та обов'язків пацієнтів, а також прав та обов'язків медичних працівників та постачальників медичних послуг. А інших важливих тем цього закону ми поступово торкнемося в інших коротких веб-трансляціях. Ми намагаємося підготувати всі відео так, щоб у майбутньому вони служили вам для швидкого покращення вашої медичної термінології чеською мовою - ви чуєте розмовне слово, бачите текст на слайдах - чеською мовою - і у вас є обидва переклади українською мовою та українські субтитри.

Спочатку ми розглянемо права та обов'язки, що випливають із закону про надання медичних послуг як для пацієнтів, так і для медичних працівників та постачальників медичних послуг. Цей слайд знайомить нас із проблематикою прав та обов'язків пацієнтів. Кожен пацієнт має право на повагу та гідне ставлення, це ми вже знаємо із вступного базового огляду нашого чинного законодавства про охорону здоров'я. Важливим є право пацієнта обирати медичну допомогу та консультиватися з іншим медичним працівником. Одним із важливих прав пацієнта бути завчасно поінформованим про вартість наданих медичних послуг – на це завчасно звертається увага, тобто до надання платної або частково оплаченої медичної послуги, яка не повністю покривається державною медичною страховою компанією. Важливі права пацієнтів включають також інформацію про імена медичних працівників, які надають їм медичні послуги – право знати імена медичних працівників, які лікують пацієнта. Відповідно до чинного законодавства пацієнт також має право відмовитися від присутності студентів та інших осіб, які не є учасниками надання медичних послуг.

Відповідно до параграфів 28-30 Закону про охорону здоров'я, пацієнт в системі охорони здоров'я Чеської Республіки має право приймати відвідувачів та духовну допомогу, неповнолітні пацієнти мають право на присутність батьків, пацієнти, які потребують переклад на чеську мову для спілкування з медичними працівниками, мають на це право, і пацієнти, яким потрібні засоби комунікації для спілкування з медичними працівниками, також мають на це право. Крім того, пацієнти, яких супроводжує спеціально навчена собака, - наприклад, особи з частковою або повною втратою зору - мають право на присутність цієї спеціально навченої собаки. Проте важливо наголосити, що пацієнт має право на все відповідно до правил внутрішнього розпорядку конкретного медичного закладу, в якому надаються медичні послуги.

На цьому слайді ми продовжуємо перераховувати важливі права та обов'язки пацієнтів відповідно до параграфів 28-30 Закону про надання медичних послуг у Чеській Республіці. Ми бачимо, що пацієнт має право на інформацію про стан свого здоров'я та про пропоновані медичні послуги, а також на надання медичних послуг з вільною та ІНФОРМОВАНОЮ ЗГОДОЮ. Детальніше про правильне формулювання текстів інформованої згоди та їх приклади для

дорослих і неповнолітніх ви можете дізнатися на сайті Чеської медичної палати, який ми вже разом відвідали у вступному огляді чинного законодавства у сфері охорони здоров'я Чеської Республіки. Посилання на цей сайт наведено в

Тепер ми перейдемо до інформованої згоди. Як бачимо на цьому слайді, інформована згода містить: Повинно бути чітко зазначено, хто, коли і на що дав свою згоду, а також про які ризики та можливі наслідки виконання процедури пацієнт був попереджений і який альтернативну процедуру він обрав. Інформована згода також містить вказівки щодо рекомендацій та обмежень після проведення маніпуляцій – це дуже важлива частина інформованої згоди. Інформована згода також включає заяву про те, що пацієнт розуміє і чітко погоджується з процедурою, яку лікар обговорив з ним і відповів на його запитання. Інформована згода закінчується датою підписання згоди та власноручним підписом пацієнта.

На цьому зображенні ми бачимо важливу інформацію, пов'язану з інформованою згодою. Перед наданням медичних послуг пацієнт повинен бути належним чином проінструктований – дуже важливою є бесіда пацієнта з лікарем, оскільки лише належним чином проінструктований пацієнт може дати так звану КВАЛІФІКОВАНУ ЗГОДУ. Ще раз наголошую – важливою є розмова з пацієнтом. Тоді не можна поставити під сумнів роз'яснення пацієнтові та його згоду на обстеження чи прописану процедуру. Обов'язок надання письмової інформованої згоди лише у випадках, якщо це передбачено законом або самим постачальником медичних послуг. До цієї теми та до теми так званого раніше висловленого бажання ми повернемося детальніше в одному з наступних відео.

На цьому слайді ми бачимо в короткому викладі інформовану згоду на надання медичних послуг неповнолітнім. Закон визначає надання інформації законному представнику, надання інформації неповнолітньому та згоду неповнолітнього, якщо він/вона розуміє... Важливо знати, що відповідно до чинного законодавства, у пацієнта віком від 14 років потрібна його згода на порушення цілісності тіла, крім, звичайно, невідкладної допомоги. Далі на цьому зображенні ми бачимо, що є необхідною згода одного з законних представників, якщо згоди неповнолітнього недостатньо. Однак, якщо один з батьків активно висловлює незгоду, в такому випадку можна надати лише невідкладну допомогу. Те саме стосується ситуації - неповнолітній пацієнт та його законний представник. У разі спору про відкладну допомогу має прийняти рішення суд. Невідкладна допомога надається без згоди!!! Ми детально розглянемо це питання в деяких інших трансляціях нашої відео-серії.

А зараз коротко згадаємо про так званий реверс – тобто інформовану незгоду. Якщо пацієнт відмовляється від рекомендації лікаря після отримання відповідної інформації, отриманої під час бесіди з лікарем, він повинен отримати інформацію про наслідки відмови від цієї рекомендованої процедури. У цьому випадку завжди необхідно вимагати від пацієнта письмової інформованої незгоди – так званого реверсу. Тоді можна шукати другий найкращий варіант, якщо такий є. У нижній половині зображення ми знову бачимо посилання на веб-сайт Чеської медичної палати, де знайдемо більше інформації та приклади правильно сформульованого реверсу – інформованої незгоди, знову ж таки для дорослих та неповнолітніх.

Тепер, принаймні дуже коротко про права медичних працівників, ми також повернемося до цієї теми більш детально в деякому з наступних відео. Медичного працівника слід повідомити про те, що пацієнт хворий на інфекційне захворювання або є носієм інфекційного захворювання. Закон також визначає право медичних працівників не надавати медичні послуги. Медичні працівники можуть відмовитися від надання медичних послуг, якщо їхньому життю загрожує пряма небезпека або здоров'ю може бути завдано серйозної шкоди. Тут важливо додати, що в Службі екстреної медичної допомоги рішення приймає керівник виїзної групи швидкої медичної допомоги. Крім того, медичний працівник має право відмовитися від надання медичних послуг, які суперечать його совісті, за винятком невідкладної допомоги - він зобов'язаний надати невідкладну допомогу.

Ще одне право медичних працівників – це право відмовитися від пацієнта. Можливість відмови від пацієнта також вказана в Законі про надання медичних послуг. Відмова від пацієнта можлива, наприклад, коли перевищено допустиме навантаження на постачальника медичних послуг або коли пацієнт знаходиться далеко від служби відвідування - це стосується лікарів загальної практики, як терапевтів загальної практики для дорослих пацієнтів, так і лікарів загальної практики для дітей та підлітків. Ця тема буде більш детально розглянута разом з темою первинної медичної допомоги, роботи кабінетів терапевтів та педіатрів. Але слід наголосити, що не можна відмовити у невідкладній допомозі, прийомі пологів чи наданні медичних послуг у разі примусового лікування хворого на інфекційне захворювання. До питання інфекційних захворювань, включаючи стеження за ними та сповіщення, ми повернемося більш детально в темі, присвяченій охороні здоров'я населення.

Коротко узагальнимо варіанти, коли відповідно до чинного законодавства про охорону здоров'я пацієнт може бути відсторонений від надання медичних послуг цілком законно. І про такі ситуації написано у Законі про надання медичних послуг. Звичайно, пацієнт може бути відсторонений, якщо причини його лікування вже будуть нерелевантними, а також якщо пацієнт відмовляється від усіх медичних послуг або не забезпечує необхідної співпраці у наданні медичних послуг. Нарешті, ми можемо відсторонити пацієнта від надання медичних послуг, якщо він порушує правила внутрішнього розпорядку медичного закладу або порядок лікування, якщо така поведінка не спричинена його станом здоров'я.

І наприкінці сьогоднішнього короткого огляду прав та обов'язків пацієнтів та медичних працівників ми бачимо на цьому слайді короткий перелік ситуацій, коли відповідно до чинного законодавства Чеської Республіки медичні послуги можуть надаватися без згоди пацієнта: у першу чергу це примусове лікування інфекційних захворювань – або захисне лікування за рішенням суду. Ми також діємо без згоди пацієнта в тих випадках, коли людина з ознаками психічного захворювання чи сп'яніння загрожує безпосередньо собі чи оточенню, і цю ситуацію неможливо вирішити інакше. І останнє, але не менш важливе, ми надаємо медичні послуги без згоди пацієнта, якщо через стан здоров'я пацієнта не можна попросити його згоди і це невідкладна процедура, необхідна для порятунку життя чи здоров'я – наприклад, пацієнт без свідомості, у стані

алкогольного сп'яніння, перебуває у стані після струсу мозку - тому не здатний до дійсного волевиявлення. У разі госпіталізації хворого без його згоди медичний заклад повинен протягом двадцяти чотирьох годин повідомити про госпіталізацію хворого без його згоди до суду за місцем розташування медичного закладу. Те ж саме стосується обмеження вільного пересування та контактів із зовнішнім світом без згоди пацієнта!

Ми підійшли до кінця сьогоднішнього короткого огляду прав та обов'язків пацієнтів, медичних працівників та постачальників медичних послуг. За потреби ми більш детально повернемося до цієї інформації в інших темах. А сьогодні дякую всім за увагу. Пишіть свої запитання на адресу електронної пошти ukrajina@ipvz.cz - адресу ви бачете на цьому кінцевому зображенні разом з адресою нашого сайту. На цьому сайті ви отримаєте більше інформації українською мовою.